

Öfwer-Ståthållare-Embets
R u n g e r c l i f e,

Rörande

S aft tagande af nödige försigtighetsmått,
i anseende til gångbar sjukdom hos
hundarne.

Gifwen Stockholm den 5 November 1799.

Cum Gratia & Privilegio S:z R:z Maj:tis.

STOCKHOLM, Tryckt i Kengl. Tryckeriet, 1799.

Sanseende til visad smitsosam sjuka hos Hundar har
Öfver-Ståthållare-Embetet medest uisärdad Kungo-
relse under den 29 nästiedne October åtvärmat och
antydit denna Stadens Innrånare, at vid Tre R:dal. 16
skill. vise hålla sina hundar instängde eller bundne, samt at
genast låta döda en sådan hund, som visar minsta tecken
til galenskap eller raseri; Och som Kongl. Collegium Me-
dicum sedermera gifvit Öfver-Ståthållare-Embetet tillkän-
na, at den hiskliga sjukdomen Hydrophobi, eller räddhåga
för vatten semte omöjelighet at svälja något vätt, hvil-
ken hos menniskor uppkommer genom sjuka hundars bett
samt under fortfarande spalmer och krampdrag dödar inom
så dygn, nu på korrt tid, mer än förr vanligt warit, sig
happat; så har Öfver-Ståthållare-Embetet jemväl bordt
lemma til Allmänhetens funskap de af wålbevardte Kongl.
Collegio upgafne tecken, af hvilka en så farligt sjuk hund
igenkännes, och hvad i händelse af des bett bör i akt ta-
gas: nemligen, at enär en hund börjar sloka med hufvud,
öron och swans, magen är ihopdragen emot ryggen och
hunden undviker at dricka vatten samt springer oroltig hit
och dit, ofta emot väggar och den han möter, icke kännes
vid husbonden och bekant folk eller lyder deras lockande,
tuggar och fradgas för munnen, hänger tungan ute, ser
reddögd och bister ut, så är hunden farligen sjuk i den grad,
at hans bett merendels, så wäl hos menniskor, som crea-
tur,

tur, åstadkommer oswarsförmåldte svåra och dödande sjukdom, hvars olyckliga påsögd visar sig förr eller senare och ofta ej förr, än efter flere månaders förlopp; hvarsöre och samt endé den, som blixtver af en med sådan sjukdom behäftad hund biten, det må vara aldrig så litet, med eller utan blödning, em och endast hundens salive eller fradga kommit att fastna på huden, eller om hunden slickat någon del af troppen, blottställes för denna helskilda fara, har äsven Kongl. Collegium begärt, at til Allmänhetens underrättelse må komma, det räddning för ljustet och den beskrifne svåra sjukdom icke bör sökas eller kan winnas genom det bitna säreis helande, utan bör en kunnig Läkare genast rådsrågas, som icke lärer underläta, at utan ringaste drögsmål upptäcka och, om det sig göra läter, bortläcka det bitna eller smittade stället, så at det må få starkt blödda, samt gnider derefter saret med sin sand eller sord; han läter saret derefter väl astvättas med tjenliga medel, pålägger det som kommer stället under flera weckors tid i bulning och stark flytning, samt brukar andra beprövade ut- och inwärtes medel, hvarmed gansta lång tid bör fortsaras, om man skal vara säker för de beskrifne dödande fölger; men om ingen öpning eller sår är på huden, bör det smittade stället strax starkt astvättas med urin eller stark sallaka. Och har Kongl. Collegium i öfrigt förclarat, ej allenast at denna hundsjukdom uppkommer

hvars-

hwarken af het eller fall väderlek, emedan den är funnen
alla årstider, utan är en egen slags sjukdom, som af hware-
jehanda anledningar förorsakas, utan ock, at med fattor
samt andre djur, som af denna obryggeliga sjukdom åsven-
osta angripas, och hvilke hvor på sit sätt då års lika far-
liga, förhåller det sig, hwad igenkännings-tecken angår,
med föga skillnad. Hvilket alt Öfwer-Ståthållare-Embetet
härigenom fungöra welat, med förmhad erinran om hwad
osvanberörde des Kungdelse af den 29 sistledne October,
i anseende til de sjuka hundars dödande, innehåller, hvil-
ken försigtighet, til förekommande af smittans forplantning,
med andra smittade kreatur, vid enahanda vite, i akt ta-
gas bör. Stockholm den 5 November 1799.

Under Öfwer-Ståthållare-Ledigheten
på Öfwer-Ståthållare-Embetets vågnar

P. E. V. GEORGII.

J. Eric Ström.